

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

11 – 13 жовтня 2018 р.

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА

ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 жовтня 2018 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2018. – 327 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна
ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - к.с.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Одеської національної академії харчових технологій протоколом № 2 від 02.10.2018 р.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ВИЗНАЧЕННЯ ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК ПРЕВЕНТИВНИЙ ЗАХІД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Магденко С.О., старший викладач кафедри економіки промисловості
Хмелєвський Б.В., магістрант кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій

В сучасних умовах господарювання гостро стоїть питання щодо прогнозування позитивних результатів діяльності підприємства, а також його подальшого розвитку. Визначальним фактором є мобільність фінансових ресурсів. Це зумовлює потребу у наявності актуальної та якісної інформації щодо фінансового стану підприємства та рівня його фінансового потенціалу.

Банкрутство підприємств – це наслідок глибокої фінансової кризи. Під фінансовою кризою розуміється період розбалансованої діяльності підприємства та обмеження можливості впливу керівництва на його фінансову діяльність. На практиці під кризою, як правило, розуміють загрозу неплатоспроможності та банкрутства підприємства, діяльність підприємства в неприбутковій зоні.

В економічно розвинених країнах банкрутство на 1/3 зумовлено зовнішніми причинами, а на 2/3 – внутрішніми. Для України зовнішні причини є більш вагомими, якщо не переважними. Основною причиною кризи й банкрутства є дія зовнішніх факторів, а не власна нездатність до ефективного ведення бізнесу [1].

Навіть у звичайних умовах функціонування підприємства майже завжди існує загроза настання реального банкрутства. Тому важливим моментом в діяльності економічних служб будь-яких підприємств є саме прогнозування ймовірності настання банкрутства. На м'ясопереробних підприємствах це питання є дуже актуальним, тому що м'ясоковбасні вироби для населення нашої країни становляться не основним продуктом харчування через низку факторів. На вході ми маємо проблеми сировинного характеру, а на виході – низьку платоспроможність населення. Ступінь споживання м'яса в Україні на теперішній час становить, за даними Державної служби статистики 61 кг м'яса на рік, що на 40% менше за норму. Наприклад, у раціоні середнього українця яловича, становить усього 18% [2].

Існує цілий набір методик та моделей оцінювання ймовірності настання банкрутства, які можна виділити за окремими групами: економіко-математичні, експертні, штучні інтелектуальні системи, оцінки фінансового стану. Звернемо увагу саме на групу економіко-математичних моделей. До складу цієї групи включають кластерний, дискримінантний аналіз, імітаційне моделювання, а також дерева класифікації. Усі вони спрямовані на оперативне виявлення загрозованих «маячків», тобто значень окремих показників чи невиконання певних умовних критеріїв, які свідчать про складність та нестійкість господарсько-фінансової діяльності підприємства. Сукупність інструментів виявлення початкового стану, що може провокувати банкрутство, поділяють на два сегменти – методики першого сегменту спрямовані на побудову та розрахунок окремих показників-індикаторів фінансових коефіцієнтів, інші пропонують порівнювати дані підприємства із відповідними даними вже збанкрутілих організацій (якщо

більшість критеріїв співпадають – це є свідченням небезпеки для суб'єкта господарювання). Окремим напрямом роботи щодо попередження банкрутства є прогнозування можливості його настання. Найбільш популярним для розрахунку ймовірності банкрутства вважається саме дискримінантний аналіз. Відповідна методика ґрунтується на побудові дискримінантної функції. Надання переваги даній методиці пояснюється зокрема відносно високою частотою передбачення, яка складає 86%. В рамках даного аналізу будується функція, за якою і відбувається розрахунок інтегрального показника. Він дає можливість з досить високою точністю визначити стан підприємства та оцінити ймовірність банкрутства. Особливої уваги заслуговують, з нашої точки зору, п'ятифакторна модель Альтмана та модель Терещенка.

П'ятифакторна модель Альтмана складається із п'яти показників, що характеризують різні сторони фінансового стану підприємства. У процесі розрахунку використовуються п'ять факторів (коефіцієнтів), що найбільш повно можуть охарактеризувати і фінансовий потенціал підприємства, порівняно із іншими моделями оцінки ймовірності банкрутства.

Окрім того, значною перевагою даної моделі є також можливість визначити наявність кризи на її ранніх етапах. На нашу думку, вона має беззаперечні переваги перед іншими зарубіжними моделями. До таких переваг можна віднести: простота розрахунків; незначна кількість показників, що забезпечують точність та якість результатів; доступність вихідних даних, що знаходять своє відображення у формах фінансової звітності; наявність логічної послідовності дослідження; можливість прогнозування банкрутства та визначення зони ризику, в якій знаходиться підприємство.

Дуже важливим є той факт, що на відміну від більшості західних моделей оцінки ймовірності банкрутства, після розрахунку показника за даною моделлю можна визначити зону ризику, в якій перебуває підприємство, а не тільки свідчити по факту про вже наявну кризу.

Дискримінантна модель О. Терещенка має значні переваги над традиційними вітчизняними методиками, основними з яких є: зручність у застосуванні; при використанні вітчизняних статистичних даних врахована сучасна міжнародна практика; вирішення проблеми критичних значень показників, за рахунок використання різноманітних модифікацій базової моделі до підприємств різних видів діяльності; врахування галузевої специфіки підприємства.

Однак, для визначення оцінки ймовірності настання банкрутства краще скористатися декількома моделями, щоб отриманий результат був якісним та точним. Це дозволяє виявляти резерви стабілізації фінансових ресурсів та поліпшувати фінансовий стан, від якого залежить конкурентоспроможність та економічна перспектива підприємства в цілому.

Економічні служби повинні відстежувати коливання основних показників фінансово-економічної діяльності підприємств, підвищувати ефективність проведення моніторингу та оцінки фінансового потенціалу підприємства. А також надавати результати моніторингу та пропозиції керівництву підприємства, на підставі яких воно має змогу скорегувати політику підприємства щодо стабілізації фінансового стану та збільшення обсягу фінансових ресурсів, що в свою чергу

сприятиме не тільки ефективному функціонуванню, але й розвитку підприємства.

Література

1. Манзюк А.О. Банкрутство та фінансова санація підприємства [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/33063/1/Manzuk_financial%20readjustment.pdf
2. Українці їдять мало м'яса [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ipress.ua/news/ukraintsi_idyat_malo_myasa_1572.html
3. Гайдай А.А. Моделі прогнозування банкрутства підприємств. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/04/235.pdf>

ПИЩЕВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БЕЛАРУСИ В КОНТЕКСТЕ МИРОВЫХ ТЕНДЕНЦИЙ

Пилипук А.В., кандидат экономических наук, доцент,
зав. сектором экономики перерабатывающей промышленности
Республиканского научного унитарного предприятия «Институт системных исследований в АПК Национальной академии наук Беларуси»

Пищевая промышленность – крупнейшая отрасль Беларуси с высокой интенсивностью динамики роста. Так, удельный вес производства продуктов питания, напитков и табачных изделий в общей структуре промышленного производства страны увеличился с 20,5 % в 1990 г. до 25,3 % в 2016 г. Наибольший объем выпуска (в стоимостном выражении) получен в 2014 г. и составил 15,7 млрд. долл. США. Установлено, что доля Беларуси в совокупном производстве продукции пищевой промышленности Евразийского экономического союза (ЕАЭС) составляет 10%. При этом доля региона составляет только 2% (доля Беларуси – 0,2%) от общемирового объема (7,3 трлн. долл. США в 2014 г.), рисунок 1.

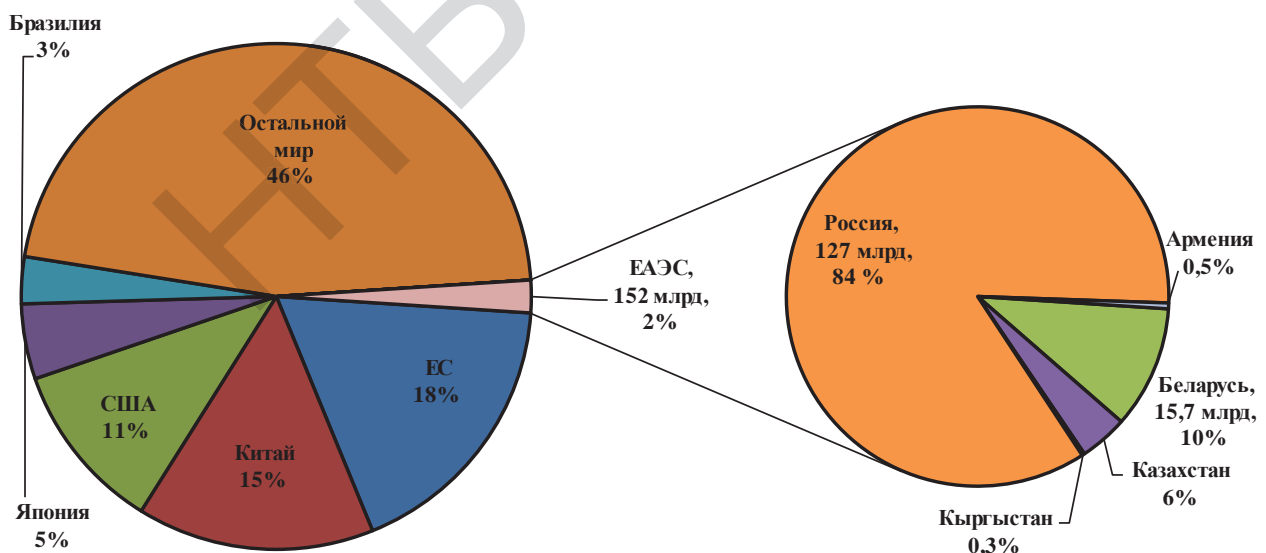

Рис.1. – Доля предприятий ЕАЭС (в том числе Беларуси) в совокупном объеме мирового производства продуктов пищевой промышленности (2014 год), %

При этом установлено, что в Беларуси сложился максимально высокий из всего сочетания анализируемых стран и регионов уровень производства продуктов

- Самофатова В.А., к.е.н., доц., Богослов В.І., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса
17. ПРОБЛЕМИ КОНТРОЛЮ ЯКІСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ 45
Немченко Г. В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса
18. РЕГУЛЯТИВНИЙ КОМПОНЕНТ ЛОГІСТИКИ ДЕРЖАВНОГО ГОСПОДАРЮВАННЯ ЯК ОСНОВА РИНКОВОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЗЕРНОВОГО РИНКУ 48
Седікова І. О., д.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса
19. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА 50
Ступницька Т.М., к.е.н., доцент, Васильєва Ю.В., магістрант, ОНАХТ
20. СУЧАСНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА 53
Каламан О.Б., к.е.н., доцент, Мандрикін Д.В., магістрант, ОНАХТ
21. ДИФУЗІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ: ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ 57
Стадницький Ю.І., д.е.н., професор, Політехніка Свентокшиська, Польща
22. ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ 58
Удовиця О.Ф., к.пед.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса
23. СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ПРИКЛАДІ ПАТ «КАРЛСБЕРГ УКРАЇНА» 61
Коренман Є.М., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса
24. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИКІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА 63
Савенко І. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри, ОНАХТ, м. Одеса
25. ДОСЛІДЖЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ 64
Агеева І. М., к.е.н., доцент, Агаркова О. В., асистент, ОНАХТ, м. Одеса
26. ДЕРЖАВА ЯК СУБ'ЄКТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ 67
Ткачук Т.І., к.е.н., доцент, Заболотна О.С., асистент, ОНАХТ, м. Одеса
27. ЕКОНОМІКА И ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ В СЕГМЕНТІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР 71
Татарик Е.П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса
28. ОЦІНКА СТРУКТУРНИХ ЗРУШЕНЬ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ АНАЛІЗІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ 74
Фрум О.Л., к.е.н., старший викладач, ОНАХТ, м. Одеса
29. РЕФОРМИ Л. КУЧМИ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ ТА ПОБУДОВИ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ 76
Неклюдов Є. С., аспірант кафедри новітньої історії України
Запорізький національний університет
30. ВИЗНАЧЕННЯ ІМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК ПРЕВЕНТИВНИЙ ЗАХІД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ 80
Магденко С.О., ст. викладач, Хмелевський Б.В., магістрант, ОНАХТ
31. ПИЩЕВАЯ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ БЕЛАРУСИ В КОНТЕКСТЕ МИРОВЫХ ТЕНДЕНЦИЙ 82
Пилипук А.В., к.е.н., доцент, зав. сектором економіки перерабатывающей промышленности Республиканского научного унитарного предприятия «Институт системных исследований в АПК Национальной академии наук Беларуси»
32. ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ АПК ЗА СЧЕТ СОЗДАНИЯ МАРКЕТ-ПЛЕЙС 85
Куклинова Т. В., к.э.н., доцент, Дроздов А. Ю., магістрант, ОНЭУ
33. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ПІДВАЛИНИ БРЕНДИНГУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ 87
Павлова І. О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса